

Locale Belangen

Orgaan van de Vereeniging voor Locale Belangen.

Verschijnt den 1sten en 16den van elke maand.

De Vereeniging is opgericht in 1912 en als rechtspersoon erkend bij Gouvernements Besluit d. d. 1 Juli 1922 No. 75. Zij stelt zich ten doel, de ontwikkeling van het gewestelijk en plaatselijk zelfbestuur en de algemeene belangen van locale ressorten te bevorderen.

Commissie van Redactie:

F. W. M. KERCHMAN, G. de RAAD, R. SLAMET.

Redactie-Secretaris: H. OBBINK.

Redacteur voor lokaal-technische aangelegenheden: J. J. G. E. RÜCKERT.

Vaste medewerkers: Mr. C. J. van HASSELT, Gerard JANSEN, Mr. M. D. de JONG,
Th. van KEMPEN, en Dr. H. J. LEVELT.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.

Alle stukken uitsluitend te adresseeren:

POSTBOX 38, SEMARANG.

Locale Autonomie en Bezuiniging.

In haar nummer van 10 April j.l. bespreekt „de Locomotief” het „Crisis-beleid” in een derde vervolgartikel. Hierbij raakt zij de bestuurshervorming en de decentralisatie.

Zij lanceert dan de volgende stelling: „Van de bestuurshervorming op Java is veel te zeggen, maar het is in dit verband wel genoeg, wanneer men haar van het predicaat „duur” voorziet. Dan heeft men er tevens ongeveer het eenige van gezegd, waarover ieder het eens is.”

Dit is natuurlijk een stelling, die betrekkelijk gemakkelijk te poneeren is zonder dat ze tegenspraak ondervinden zal. Doch geheel anders is het met hetgeen volgt. De Locomotief leeraart voorts, dat de bestuurshervorming op Java de laatste jaren tot zeer hoge uitgaven gedwongen heeft, zonder dat daarvoor eenig verhoogd rendement hetzij in welvaart of in welzijn werd verkregen, terwijl ook de voorstanders — waar zijn zij? — het politiek rendement wel gering zullen achten”.

Gaarne onderschrijven we de stelling, dat de bestuurshervorming nog niet het effect heeft gehad, dat er van verwacht, dat er van gehoopt werd. Doch kan men van de zoo jonge colleges, die in het leven werden geroepen eigenlijk wel direct zoo hoge verwachtingen koesteren. Niemand zal thans

de stelling nog kunnen verdedigen, dat de gemeenteraden na 25 jaar geen behoorlijk rendement aan welvaart en welzijn voor de bevolking hebben opgeleverd. Iets anders is, deze these eens op te werpen, doch verdedigbaar is zij alleen voor en door den ondeskundige.

Welnu, doch deze thans zoo krachtig willende en zegenrijk werkende raden hebben in de eerste jaren van hun bestaan ook niet zooveel bijzonders gedaan. De werkelijke activiteit, de daadkracht kwam pas toen de eerste phasen der jeugd voorbij waren gesnelde.

„Een bekwaam bestuursambtenaar,” aldus de Locomotief, „zeide ons onlangs, men zou iedere provincie op Java voor eenige millioenen guldens per jaar minder kunnen besturen, zonder die hervorming en zonder dat men daardoor iets minder voor de bevolking deed, dan men thans doet”

Misschien is dit waar, maar niemand schijnt te weten hoe, want ook deze heer verzuimt gemakshalve om aan te geven welke bezuinigingen zouden moeten worden ingevoerd en hoe ze zouden verkregen worden. Het zou wel leerzaam zijn, indien deze boute stelling nader werd geïllustreerd. Zoo zonder meer neergesteld, verdient zij, als zij waar is, toch betere ondersteuning, dan de onbekende naam van een bekwaam bestuursambtenaar, gecertificeerd door een der meest geziene dagbladen in Indië. Indien zij juist is, dan mag deze bekwame bestuursambtenaar geen oogenblik wachten. Dan moet hij de gronden, waarop zij rust, die ongetwijfeld stevig zullen wezen, publiek maken, hij moet de zaak volkomen duidelijk in het licht stellen en boven allen twijfel verheffen, opdat ook de Regeering er mede in kennis worde gesteld. Deze zal zijn suggesties wel naast zich neerleggen, ongetwijfeld, dat heeft de historie der laatste dagen wel geleerd, maar hij heeft dan zijn plicht gedaan tegenover Land en Regeering.

Intusschen tot op het oogenblik, dat deze stelling nader geschoord wordt door een duchtige reeks van bewijzen, moeten we eenigen lichten twijfel blijven koesteren, en staat de juistheid dezer bewering niet vast. Men zou *iedere* provincie op Java voor eenige millioenen per jaar *minder* kunnen besturen, zonder die hervorming. Wanneer men nagaat, dat bijv. de begrooting der provincie Midden-Java, sluit met een bedrag van f 6.937,000, dan is de bewering, dat hierop eenige millioenen valt te bezuinigen, zonder minder zorg aan de bevolking te besteden toch wel wat erg bout. Want voor die 7 millioen wordt toch een zeer behoorlijk weggennet onderhouden, een niet onbelangrijk aantal bruggen en assaineeringswerken, er wordt een landbouwvoorlichtingsdienst van betaald, benevens maatregelen in het belang der volksgezondheid. Wanneer men dan voorts nog eens de bevoeiings-afwaterings- en waterkeeringswerken gaat bekijken, die alle uit dezen post worden onderhouden, dan gelooven we zoo langzamerhand, dat de bekwaamheid in plaats van de gedegen

studie heeft gesproken en dat de B.B.-ambtenaar niet gaarne zijn naam zou zetten onder den wissel, door de Locomotief redactie hier op hem getrokken.

In de practijk hebben we aan dergelijke beweringen niets, omdat ze niet berusten op behoorlijk cijfermateriaal, omdat niemand van degenen, die in courant of soos deze zaken op die wijze bespreken, de moeite heeft genomen, de begrootingen der verschillende autonome ressorten behoorlijk te analyseren en te vergelijken met de landsbegrooting van vroeger onder inachtneming van de uitbreiding, die het werk heeft ondergaan en ondergaat. Wil men bewijzen dat de bestuurshervorming duur is, zoo kome men met bewijzen maar niet met beweringen.

Men zegt, dat de invoering der autonome ressorten ook beteekent invoering van nieuwe belastingen. Dit is tenminste een begin van bewijs, doch de nieuwe belastingen vinden hare motiveering in de meer intensieve zorg, die aan alles wordt besteed en voorts geschiedt het dikwijls, dat ze in de plaats treden van oude belastingen, die reeds vergeten zijn op het moment, dat ze vervangen worden.

Bezitters van auto's en autobussen klagen vele malen over de hooge belastingen, die zij hebben te betalen, doch brengen daarbij niet in rekening de besparing, die een goede rijweg hen elken K. M. brengt. De spoorwegen hebben dure banen moeten aanleggen en zien zich nu beconcurrereerd door de autobussen aan welke de gemeenschap behoorlijke wegen ter beschikking stelt, waarvoor ze geen cent kapitaal behoeven te fourneeren en dan klagen de autobuseigenaars over het feit dat zij belasting moeten betalen. Deze klachten, al te gretig overgenomen door reeds van te voren in principe willige monden, brengen bekwame mannen tot zeer ongefundeerde beweringen.

De nieuwe autonome ressorten hebben het niet getroffen, dat er zoo betrekkelijk spoedig na hun ontstaan een tijdperk aanbrak, als dat hetwelk we thans het voorrecht hebben te beleven. En vandaar dat de gewone kinderziekten hen meer teisteren dan hun voorgangers. Maar aan den anderen kant zullen ze dan ook, wanneer de verbetering, die zich reeds aankondigt, definitief intreedt, gemakkelijker komen tot een intensieve benutting van de aanwezige krachten, dan wanneer alles gemakkelijk en voorspoedig ware gegaan. Er is echter thans nog geen aanleiding om zulk een vernietigend oordeel uit te spreken, als de Locomotief doet.

Men kan verschillende gebreken der bestuurshervorming aanwijzen, doch men moet hierbij niet vergeten, dat het toch langzamerhand tijd werd tot verandering van het landsvaderlijk bestuur der heeren residenten, dat, hoe goed ook, toch ook enkele kleine gebreken vertoonde, onder meer dat het niet erg vatbaar was voor uitgroei en uitbouw. Wil men Java modern besturen, dan moest men wel een beroep doen op de medewerking van het intellect, dat ook in dit land te vinden is. En dit kon georganiseerd toch niet goed anders, dan door zekere organen eenige autonomie toe te

kennen. Men kan nu den gekozen vorm niet erg gelukkig achten, men kan fouten aanwijzen, er is naar verbetering te streven, doch de tijd van „alles voor en niets door het volk” is voor Java *voorbij*. Niet het gelukzalige verleden, toen ieder in rust leefde onder het onvolprezen B.B kan een richtsnoer zijn voor verderen arbeid, maar de toekomst, die ons binnen het raam der thans bestaande wetgeving roept tot den arbeid.

Doch te bewijzen valt nog altijd, dat de bestuurshervorming zoo catastrofaal-financieele gevolgen zou hebben gehad, als het artikel van de Locomotief doet vermoeden.

De Locomotief geeft schoorvoetend toe, dat de bestuurshervorming eenig politiek rendement heeft opgeleverd. Doch dit is ongetwijfeld waar. We gelooven, dat zij in niet onbelangrijke mate heeft bijgedragen tot de bewaring van de rust en de orde en wij meenen, dat in een voortschrijdende gezonde ontwikkeling van de invloedssfeer der bestaande raden, de beste waarborg te vinden is voor de handhaving van het gezag. Men kan de onderscheiden raden onder meer beschouwen als even zoovele veiligheidskleppen, waardoor al te groote spanningen in de kringen der geregeerden worden opgeheven. Een regeering, als de tegenwoordige, die bruskweg allen goeden raad in den wind slaat, doet meer schade aan haar eigen gezag, dan door 100 ondergrondse kanalen met de Sovjet zou kunnen worden teweeggebracht, daar Zij zelve den moreelen grond van haar bestaan aantast.

De groote kracht der decentralisatie voor handhaving van wet, rust en orde hier te lande ligt in het feit, dat zij de politieke vitaliteit gelegenheid geeft zich uit te leven d.w.z. zich bloot te stellen aan kritiek en daardoor in gezonde banen leidt.

Men kan betreuren, dat het inheemsche intellect voorloopig de lijn van den minsten weerstand heeft gekozen, doch een ongetemd paard dwingt men slechts al rijdende in het gareel. Dit te doen, zij het slechts in beginsel, is het politiek rendement onder meer van de zoo gesmade bestuurshervorming. En als de Locomotief dan, geleid door de onbekende bekwame hand, eens een handje helpen wil door te zoeken naar de eenige millioenen, die te bezuinigen zijn op elke provincie, zal het ons een groote vreugde zijn, wanneer ze werkelijk ontdekt kunnen worden.

G. DE RAAD.

De a

Blijk
het in
autono
het pe
opgele
king f
ressort
oplegt,
op het
inzicht
Intus
dering
die, wi
En t
hartigh
der loc
de avo
ressort
minder

Wan
Volksra
meent
vordert
ook wo
ofwel e
de sala
gevorde
Het
krachtig
Want
printah

De autonome gemeenschappen passen niet in het systeem van de printah aloes.

De Regeering laat de locale ressorten vrij in de wijze waarop zij deze bezuiniging zullen doorvoeren.

(Verklaring van de Regeering in den Volksraad, avondvergadering 24 April jl.)

Blijkens Hare eerste ter zake gedane mededeeling aan den Volksraad lag het in het voornemen der Regeering de jaarlijksche uitkeeringen aan de autonome gemeenschappen te verlagen *ten einde te bereiken*, dat ook aan het personeel in dienst dier gemeenschappen een gelijke korting zou worden opgelegd als voor de landsdienaren is voorgesteld. De woorden „ter bereiking hiervan” kunnen niet anders worden gelezen, dan dat het lokaal ressort, dat reeds aanstonds de Gouvernementeel korting aan zijn personeel oplegt, niet door de vermindering zal worden getroffen, wat zou neerkomen op het geven van een premie voor het slaafs volgen van de Regeeringsinzichten.

Intusschen blijkt het in de bedoeling der Regeering te liggen de vermindering over *alle* autonome gemeenschappen uit te strekken, dus ook over die, wier huidige bezoldigingsschaal beneden het B. B. L.-peil ligt.

En terwijl dus de Regeering in eerste instantie met een pijnlijke openhartigheid heeft verklaard, dat de vermindering een evenredige salarisverlaging der locale ambtenaren geheel of gedeeltelijk ten doel heeft, verklaart Zij in de avondvergadering van den Volksraad van 24 April jl. dat Zij de locale ressorten *vrij laat* in de wijze waarop laatstgenoemden de door de vermindering noodig geworden bezuiniging zullen doorvoeren.

Wanneer de Regeering zich op het standpunt plaatst, zooals Zij in den Volksraad mededeelde, dat het algemeen belang de hoogste wet is en Zij meent dat het algemeen belang een salarisverlaging over de geheele linie vordert, dan moet Zij zoodanige middelen toepassen, dat die salarisverlaging ook wordt bereikt. Laat Zij de locale ressorten toch vrij, dan is dit dus ofwel een bewijs van onmacht, ofwel de erkenning dat het uitstrekken van de salarisverlaging over de locale ambtenaren niet door het algemeen belang gevorderd wordt.

Het was te voorzien, dat de Regeering zou moeten kiezen tusschen een krachtiger middel om Haar wil door te zetten óf de thans afgelegde verklaring.

Want de autonome gemeenschappen passen niet in het systeem van de printah aloes, al dan niet met den stok van de vermindering achter de deur!

Dat krachtiger middel zou moeten inhouden een *rechtstreeksche* tijdelijke beperking of opheffing van de autonomie door de daartoe bevoegde hoogste bestuurscolleges. Maar voor een dergelijken maatregel zijn geheel andere toestanden noodig, toestanden waarbij die maatregel ook door de publieke opinie zou worden gedekt.

Intusschen hebben de autonome gemeenschappen weer een keer te meer kunnen ervaren, welk gevaar er voor hare autonomie schuilt in het nog steeds ontbreken van een wettelijk geregelde financieele verhouding tuschen het Land en de lagere autonome gemeenschappen. Zoolang de autonome gemeenschappen financieel van het Land afhankelijk zijn, blijft ook de kans bestaan, dat de Regeering daarvan gebruik maakt om zijdelings de autonomie dier gebiedsdeelen aan te tasten.

De geschiedenis der accresverminderingen 1922-1925 heeft wel duidelijk aangetoond, dat de Regeering, als Zij er belang bij heeft, zich van formeele bezwaren niet veel aantrekt. Het is dus zaak bij iedere gelegenheid op de totstandkoming van een dergelijke wettelijke regeling aan te dringen.

Ofschoon dus de Regeering bakzeil gehaald heeft, mogen de autonome gemeenschappen de wijze waarop thans nog de vermindering der jaarlijksche uitkeering staat te worden berekend, niet zonder ernstig protest aanvaarden. De Regeering moge dan hebben verklaard dat Zij de locale ressorten geheel vrij laat, aan de *berekening* van de vermindering ligt nog steeds zijdelingsche autonomie-aantasting, het printah-aloes-systeem ten grondslag. Die berekening houdt geen verband met de beginselen, die tot nu toe aan de financieele verhouding tuschen het Land en de locale ressorten hebben ten grondslag gelegen. Dat is in de bekend veronderstelde beschouwingen van Burgemeester en Wethouders van Batavia aangetoond; dat kan op gelijke wijze voor alle ressorten worden berekend. Bij het kiezen van een reële basis voor de vermindering zou de Regeering b.v. kunnen uitgaan van het percentage dat Zij ten opzichte van het vorig jaar gemiddeld op de gewone landsuitgaven bezuinigt, en moet in elk geval rekening worden gehouden met het feit dat de accresuitkeering sinds lang niet meer toereikend is om de overgedragen taak naar behooren te verrichten en verder met de omstandigheid, dat, zooals Burgemeester en Wethouders van Batavia terecht opmerken, er geen enkele reden is om aan te nemen dat de malaise, die het evenwicht der Landsfinanciën zoo ernstig heeft aangetast, de *gemeentelijke* inkomsten onberoerd zal laten, immers een deel van die inkomsten hangt zelfs in den vorm van opcenten van de grootte der Landsinkomsten af.

Het verzet mag niet gericht zijn tegen het feit zelf dat de locale ressorten bij de door de Regeering noodig geoordeelde bezuinigingen worden betrokken, want *als er bezuinigd moet worden, moeten de locale ressorten stellig daartoe*

meewerken. Het lijkt ons goed dit ook hier nog eens nadrukkelijk te verklaren, want van verschillende zijden heeft men het doen voorkomen alsof de locale ressorten zich daaraan willen onttrekken.

Wij gaan nog verder: mocht met een op reële basis berekende korting op de uitkeeringen aan de autonome gemeenschappen de door de Regeering op 's Lands budget noodzakelijk geachte bezuiniging niet kunnen worden verkregen, dan zou het toelaatbaar zijn indien de Regeering tot verdere korting overging, ook al zou dat, zooals Burgemeester en Wethouders van Batavia in hunne meergenoemde beschouwingen schrijven, in wezen niet anders zijn dan het beslag leggen op *locale* inkomsten, die opgebracht worden tot het doen van *locale* uitgaven, ten einde daarmee een tekort op de *algemeene landsbegrooting* te dekken. Het is zelfs denkbaar, dat 's Lands financiën wel eens in een zoodanig ontredderden toestand zouden kunnen verkeeren, dat ter voorkoming van een financiële debacle het rechtstreeks beslag leggen op locale bronnen van inkomsten gewettigd zou zijn. Dat ware dan niet, zooals Batavia het noemt, het stellen van een straf op goed financieel beheer, doch een uitvloeisel van de alimentatieplicht tegenover het Gouvernement.

Het ligt niet op den weg der autonome gemeenschappen, in een beoordeeling te treden van de meerdere of mindere urgentie en doelmatigheid der door de Regeering noodzakelijk geachte bezuinigingsmaatregelen. Die kritiek behoort tot het terrein van den Volksraad en van de pers.

Verwacht mag worden, dat op het aanstaande Decentralisatiecongres ook de voorgenomen vermindering der uitkeeringen ter sprake zal komen. Er is zeker aanleiding om dan een krachtig protest te doen hooren tegen de wijze waarop de Regeering voornemens is die korting toe te passen. Op grond van vroegere ervaringen moet worden betwijfeld of de Regeering met de autonome raden in overleg zal treden alvorens tot uitvoering van den maatregel over te gaan. Men neme daarom geen afwachtende houding aan!

KERCHMAN.

De regentschapsraad en de grondhuurordonnantie.

Het dagelijksch bestuur van een regentschap kreeg dezer dagen een geval te behandelen, dat belangrijk genoeg geacht kan worden om er enkele woorden aan te wijden.

In het kort komt de kwestie hierop neer. Het regentschap had de bezitsrechten op een stuk milikgrond van een Inlander afgekocht, welke grond daardoor vrij landsdomein geworden, door het regentschap in beheer zal worden aangevraagd aan het Land. Op dat stuk grond staat een benzinepomp van een maatschappij, die daarvoor met den Inlandschen bezitter een onderhandsche overeenkomst van verhuur en huur had aangegaan.

Het betrokken college van gecommiteerden verzocht de maatschappij een nadere regeling voor het gebruik van den grond te willen treffen, waartoe de maatschappij aanvankelijk niet bereid was, zich daarbij beroepende op art. 1576 B. W. Het college van gecommiteerden stelde zich evenwel op het standpunt, dat een beroep op art. 1576 B. W. alleen dan mogelijk is, zoo de bestaande overeenkomst op rechtsgeldige wijze tot stand was gebracht en in dit geval kon de onder de hand opgemaakte overeenkomst niet rechtsgeldig worden beschouwd, aangezien volgens lid 1 van art 1 der grondhuurordonnantie in Stb. 1918 No. 88, het tijdelijk genot van grond, waarop Inlandsche bezitsrechten worden uitgeoefend, door niet Inlanders alleen kan worden verkregen, ingevolge een op den voet dier ordonnantie bekrachtigde grondhuurovereenkomst.

De maatschappij bestreed dit standpunt, met verwijzing naar lid 2 van gezegd art. 1 jo sub b van § 16 der uitvoeringsvoorschriften, volgens hetwelk woonerven uitgesloten zijn van de toepassing van de algemeene bepalingen der grondhuurordonnantie. Hiertegen werd door het college opgemerkt, dat deze uitzonderingsbepaling alleen kan gelden, voorzover naar het oordeel van het H. v. P. B. die woonerven vooraf ook als zoodanig zijn aan te merken. En aangezien de maatschappij zulks verzuimd had, zoo was een beroep op deze bepaling volgens het college van gecommiteerden niet mogelijk en de overeenkomst van rechtswege nietig.

Hoewel de maatschappij tenslotte heeft toegegeven tot het treffen van een nadere regeling met het regentschap voor het gebruik van den grond, is ze in principe blijkbaar niet eens met het standpunt van gecommiteerden en heeft ze zich thans tot het H. v. P. B. gewend met verzoek den grond alsnog als woonerf te willen kwalificeeren, opdat de met den Inlandschen bezitter gesloten onderhandsche overeenkomst toch als rechtsgeldig kon worden beschouwd.

De vraag, welke ware te stellen, is, of het H. v. P. B. den grond thans nog als woonerf kan aanmerken, nu blijkt, dat de overeenkomst reeds gesloten is, of m. a. w., wanneer kan de grond door het H. v. P. B., in den zin der grondhuurordonnantie als zoodanig worden gekwalificeerd; dient zulks te geschieden vóór dan wel ná het sluiten van de onderhandsche overeenkomst.

Om verschillende redenen, meen ik te moeten aannemen, dat de bedoelde kwalificatie van den grond vooraf, d. w. z. vóór het sluiten van de overeenkomst moet plaats hebben. Niet in dien zin, dat bijvoorbeeld bij algemeen besluit bepaald moet zijn, welke gronden in een afdeeling als woonerven zijn aan te merken. Zulks is niet vereischt en bovendien in de praktijk ook niet doenlijk, o.a. omdat de grond in den loop van den tijd van bestemming kan veranderen. De bedoeling van het voorschrift is, dat het H. v. P. B. bij elk voorkomend geval moet beoordeelen of de te huren grond al dan niet als woonerf is te kwalificeeren, van welke uitspraak dan afhangt of de overeenkomst op den voet der grondhuurordonnantie dient te worden gesloten dan wel op andere wijze mag geschieden. Daartoe moeten partijen, althans de huurder, met het oog op de tegen hem gerichte strafbedreiging, zich tot het H. v. P. B. wenden, voordat daadwerkelijk wordt overgegaan tot het sluiten van de overeenkomst, om de vereischte kwalificatie van den grond te kunnen erlangen. Kwalificatie na het sluiten van de overeenkomst, zooals de maatschappij thans gaarne wenscht, en door sommigen als geoorloofd wordt geacht, is m.i. strijdig met de bedoeling van den wetgever, kan althans niet de juiste interpretatie zijn van de desbetreffende bepalingen. Tegen een dergelijke opvatting staat het bezwaar, dat geen zekerheid bestaat voor de richtige naleving van de grondhuurordonnantie. Met het oog op de handhaving van het in art. 1 neergelegde beginsel, zullen de consequenties van een zoodanigen uitleg, zelfs niet zonder gevaar blijken te zijn. Waar deze meening in sommige gezaghebbende kringen wordt gehuldigd, verdient ze nader te worden getoetst aan de hand van de bestaande bepalingen, in verband met de historische ontwikkeling dier bepalingen.

Vooreerst eischen echter de volgende vragen onze aandacht. Zoo kwalificatie na het sluiten van de overeenkomst mogelijk was, binnen hoeveel tijd na het sluiten van die overeenkomst dienen partijen zich tot het H. v. P. B. te wenden om den gehuurden grond als zoodanig te doen kwalificeeren? En wanneer partijen nu eens stilzitten, hoe zou het H. v. P. B., waar registratie van onderhandsche overeenkomsten in het algemeen hier te lande niet bestaat, te weten kunnen komen, dat er een onderhandsche overeenkomst is gesloten? Aangezien noch in de grondhuurordonnantie zelf, noch in de uitvoeringsvoorschriften een bepaling is opgenomen, binnen welken termijn na het sluiten van de overeenkomst partijen verplicht worden het H. v. P. B. kennis te geven van de gesloten overeenkomst, is het duidelijk, dat de naleving van het voorschrift sub *b* staat en valt met den goeden wil van partijen. Dit wordt trouwens ten duidelijkste gedemonsteerd door de bovenbedoelde maatschappij. Wanneer

de bezitsrechten van den Inlander niet toevallig door den regentschapsraad waren afgekocht en daarbij geen kwestie met de maatschappij was gerezen, dan zou er een onderhandsche overeenkomst van huur en verhuur hebben bestaan, zonder dat de grond ooit als woonerf werd gekwalificeerd.

Het voornaamste argument van de voorstanders van kwalificatie na het sluiten der overeenkomst, bestaat hierin, dat sub *b* van § 16 den term „aan te merken” bezigt, in stede van „aangemerkt, waaruit zou zijn af te leiden, dat de grond nog moet worden aangemerkt, hetgeen dan evengoed zou mogen plaats hebben na het sluiten van de overeenkomst. Zelfs wordt de niet te verdedigen stelling verkondigd, dat de kwalificatie eerst noodig zou zijn, wanneer twijfel bestaat omtrent den aard van den gehuurden grond.

Laat mij hier onmiddellijk zeggen, dat de uitdrukking „aan te merken” geen toekomstige, doch slechts een noodzakelijkheidsbegrip aanduidt. En wat betreft de meening, dat het oordeel van het H.v.P.B eerst behoeft te worden gevraagd bij gerezen twijfel, kan ik niet uit het betreffelijke voorschrift lezen. Men miskent hier den aard van het voorschrift sub *b* van § 16 der uitvoeringsvoorschriften als men meent met een represieve maatregel te doen te hebben, terwijl deze toch in wezen preventief is. Trouwens, bij eenig nadenken, zal men al spoedig de onhoudbaarheid van een zoodanige opvatting inzien. Men vermeedert slechts de moeilijkheden en geeft het aanzijn aan onoplosbare raadsels. Wie zou bijvoorbeeld het bestaan van twijfel moeten constateeren en bij wie zou dien twijfel moeten ontstaan? Toch niet bij het H.v.P.B.? De lijdelijke rol, welke men hem volgens deze opvatting wilt toebedeelen noopt hem tot afwachten. En partijen, wier belang meebrengt, dat de huur zonder te veel formaliteiten wordt gesloten, zullen er wel voor zorgen, om van hun kant geen twijfel te laten blijken. Het is opmerkelijk, dat men hier het H.v.P.B. wil beschouwen als een *quantité négligeable* wiens bemoeienis in deze desgewenscht door partijen zelfs kan worden uitgeschakeld.

Neen, voorwaar, de eenig juiste opvatting van het voorschrift sub *b* van § 16 voornoemd is, dat de kwalificatie moet geschieden voor het sluiten van de overeenkomst. De kwalificatie is een onmisbare eisch, is een *conditio sine qua non* voor de beoordeeling of een overeenkomst van huur en verhuur al dan niet volgens de regelen der grondhuurordonnantie dient te geschieden. Het doet er overigens niet toe, of de grond woonerf is, hij moet ook als zoodanig worden aangemerkt, wil hij vallen onder de uitzonderingsbepaling.

Ook de geschiedenis van de tot standkoming der grondhuurbepalingen wijst er m. o. op, dat de wetgever kwalificatie van den grond vóór het sluiten van de overeenkomst heeft bedoeld.

Bij vergelijking van de huidige ordonnantie met die, welke daarvan is voorafgegaan, n.l. die van 1900 (Stb. No. 240) zien we, dat het voorschrift van § 16 sub *b* der uitvoeringsvoorschriften geheel is overgenomen uit art. 14 lid 2 van laatstbedoelde ordonnantie.

Gaan we echter verder terug en raadsplegen we de allereerste ordonnantie op de verhuringen van Inl. gronden, welke na de invoering van de Agrarische wet tot stand is gekomen, t.w. de ordonnantie van 1871 (Stb. No. 163), dan zien we daar, dat behoudens een maximumgrens van $\frac{1}{4}$ bouw, woonerven onder de hand mochten worden verhuurd, zonder dat die woonerven ook als zoodanig behoeften te worden aangemerkt.

De ordonnantie van 1871 werd vervangen door die van 1895 (Stb. No 247).

Hier zien we, dat woonerven alleen dan onder de hand mochten worden verhuurd aan niet-Inlanders, zoo zij gelegen zijn ter hoofdplaats van gewesten en op andere aan te wijzen plaatsen, die als centra van handel en nijverheid zijn te beschouwen. Overigens behoeften de woonervens ook hier niet te worden gekwalificeerd.

In de reeds eerder vermelde ordonnantie van 1900, merken we ten deze een geheel andere systeem op, welk systeem ook door de huidige ordonnantie gevolgd wordt. Daar zien we voor het eerst, dat woonerven, willen ze onder de hand gehuurd kunnen worden, door het H. v. P. B. als zoodanig moeten worden aangemerkt.

Resumeerende zien we dus, dat oorspronkelijk woonerven overal onder de hand mochten worden gehuurd, behoudens de maximumgrens van $\frac{1}{4}$ bouw. Waar de maximumgrens nog al gemakkelijk kon worden overschreden, door bijvoorbeeld verscheidene overeenkomsten te sluiten, elk voor niet meer dan $\frac{1}{4}$ bouw, en welke schijnbaar los van elkaar stonden, kon men toch de beschikking krijgen over grootere stukken grond, zonder dat daarop de algemeene regelen der grondhuurordonnantie toepasselijk waren. Dit zal wel de reden geweest zijn, dat in de daaropvolgende ordonnantie van 1895 deze toch moeilijk te controleeren maximumgrens van $\frac{1}{4}$ bouw niet meer werd opgenomen, doch in stede daarvan de uitzondering ten aanzien van woonerven werd beperkt tot bepaalde plaatsen. Buiten die plaatsen vielen woonerven dus onder de algemeene regelen der grondhuurordonnantie.

De voortschrijdende ontwikkeling van handel en nijverheid, ook buiten de aangewezen centra, maakte het blijkbaar noodig dat deze beperking ten aanzien van onderhandsche verhuur van woonerven werd opgegeven, en zoo ziet men, dat volgens de ordonnantie van 1900 (Stb. No. 240) de woonerven opnieuw overal onder de hand mochten worden gehuurd, gelijk onder vigeur van de ordonnantie van 1871, met dit verschil evenwel, dat de woonerven ook als zoodanig door het H. v. P. B. dienen te worden aangemerkt. Zien we aan den eenen kant, dat de wetgever van 1900 het den

handel en de nijverheid gemakkelijk wilde maken, door deze in staat te stellen overal op gemakkelijke wijze aan het tijdelijk genot van niet voor landbouw bestemde gronden van Inlanders te komen, aan den anderen kant constateeren we een streven om deze faciliteit alleen uit te strekken tot de werkelijke woonerven. Waar onder de vorige ordonnanties, zooals we hebben gezien, kwalificatie van den grond niet vereischt was, doch dit sedert 1900 wel gevorderd wordt, zou de veronderstelling m.i. niet te gewaagd zijn, dat onder vigueur der vroegere ordonnanties misbruiken aan den dag waren getreden, met name dat vaak andere gronden dan woonerven, waaronder ook die voor landbouw bestemd, door partijen quasi werden aangezien voor woonerven en als zoodanig gehuurd. En hieraan wenscht de wetgever, blijkbaar door ervaring daartoe genoopt, reed sinds 1900 een einde te maken, door als preventieve maatregel den eisch te stellen, dat de woonerven door het H. v. P. B. als zoodanig moeten worden aangemerkt. Zou men nu nog kunnen volhouden, dat kwalificatie van den grond ook mogelijk is na het sluiten der overeenkomst, waardoor het geheele voorschrift sub *b* van § 16 tot een paskwil zal worden gemaakt, en daarmede den weg tot ontduiking van de grondhuurordonnantie zal worden opengesteld? M.i. neen.

Dat de strekking van de grondhuurordonnantie voornamelijk is, bescherming van voor landbouw bestemde gronden van Inlanders moge waar zijn, doch daarom juist, moet het voorschrift sub *b* van § 16, om haar karakter van uitzonderingsbepaling, strikt worden toegepast, ter verzekering van de richtige naleving van den algemeenen regel.

In verband met het bovenstaande zal het H. v. P. B. m.i. op het bovenvermeld verzoek der maatschappij geen andere beschikking kunnen en mogen geven dan een afwijzende.

TRESNA.

Het preventieve toezicht van het College van Gedeputeerden onbeperkt?

Ter laatste vergadering van den Regentschapsraad van Banjoemas kwam nogmaals aan de orde de verordening tot vaststelling van het dwangschrift-formulier tot invordering der vervoermiddelenbelasting.

Aangezien in de geschiedenis van die verordening de vraag of het College van Gedeputeerden bevoegd is preventief toezicht op de Regentschapsverordeningen, niet vallende onder de bepaling van art. 58 R. O., uit te oefenen, scherp naar voren kwam, heeft ze een meer dan zuiver plaatselijke betekenis gekregen.

Bovenbedoelde verordening werd vastgesteld op den 23en Juli 1930, en behoeft niet de hoogere goedkeuring bedoeld in artikel 58 R. O. om in werking te kunnen treden; de Regent had geen gebruik gemaakt van de bevoegdheid hem toegekend bij artikel 25 R. O., zoodat de Regentschapsraad met recht en reden verwachten mocht, dat zij in het eerstvolgende provinciaal blad zou worden afgekondigd.

Die verwachting werd echter niet vervuld. Ter vergadering van 9 October 1930 bleek, dat de reden daarvan was, dat het College van Gedeputeerden den Regent had belet, voor de vereischte afkondiging (artikel 64 R. O.) zorg te dragen, omdat er iets aan de afkondiging „in den weg” stond n. l. de meening van het College, dat die verordening in strijd was met Staatsblad 1926. No. 372.

De Regentschapraad was echter van oordeel, dat dit geen beletsel voor de afkondiging mocht zijn, dat het College van Gedeputeerden integendeel rehtens geen enkele bemoeienis met de afkondiging had en evenmin deze verordening aan een preventief toezicht mocht onderwerpen; dat het College slechts het repressief toezicht bedoeld in artikel 125 R. O. toekwam, waarom de Raad met algemeene stemming besloot deze beslissing van het hooge oordeel van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal te onderwerpen.

Alvorens daartoe over te gaan, achtte het College van Gecommitteerden het gewenscht om het College van Gedeputeerden mede te deelen, dat de Regentschapsraad ongeneigd was de door het College gewenschte verandering aan te brengen en het te verzoeken om de inwerking treding dier verordening niet langer te beletten.

Het antwoord daarop was ter tafel op de vergadering van 19 Maart l.l. De „onervarenheid der nieuwe autonome gemeenschappen en hun onbekendheid met de nieuwe bepalingen” had het College er toe gebracht dezen — naar het oordeel van den Regentschapsraad onwettigen — weg te bewandelen en den Regentschapsraad werd gevraagd zich nogmaals over die verordening uit te spreken.

De Regentschapsraad bleek echter niet genegen op dit verzoek verder in te gaan en besloot met algemeene stemmen zijn diepe teleurstelling te uiten over het feit dat een verordening, die reeds meer dan 7 maanden tevoren was vastgesteld nog niet in werking was getreden en zulks door het optreden van het College van Gedeputeerden en het College te berichten dat de Raad gaarne de consequenties van het repressieve toezicht zal aanvaarden.

Met spanning wordt nu de verdere loop der dingen tegemoet gezien.

Na het schrijven van vorenstaand stukje, kreeg ik inzage van het artikel van den heer R. in *Locale belangen* van 16 Maart j.l.

Uit het bovenstaande zal kunnen blijken, dat de Regentschapsraad, die reeds tweemaal met algemeene stemmen besloot om uit te spreken, dat hij wenscht afkondiging der verordening in den vorm waarin ze werd vast-

gesteld, de in het artikel van den heer R. bedoelde kwesties anders aanvoelt dan de heer R. en m. i. terecht. De Regentschapsraad heeft er recht op dat onvoorwaardelijk worde erkend :

- 1°. dat er besluiten (verordeningen) zijn, die geen voorafgaande goedkeuring behoeven;
- 2°. dat de Regentschapsraad over den vorm en inhoud daarvan beslist;
- 3°. dat het College van Gedeputeerden met de afkondiging daarvan geenerlei bemoeienis heeft;
- 4°. dat een College van Gedeputeerden dat zou optreden, alsof alle besluiten zijn goedkeuring behoeven, alsof het eischen kan, dat de vorm en inhoud der besluiten met zijn inzichten overeenstemmen, alsof de afkondiging een zaak is die het College competeert, daarmede onrechtmatig d.i. in strijd met de R.O. handelt;

i.e.w. dat de Regentschappen „zelfstandige” gemeenschappen zijn met eigen verantwoordelijkheid en eigen rechten. Dit zijn wezenlijke beginselen der decentralisatie. Het groote belang daarvan blijkt terstond, wanneer er meeningsverschillen zijn tusschen een Regentschapsraad en het College van Gedeputeerden.

Wie dan het recht aan zijn zijde heeft kan anders spreken en handelen dan hij die onwettige wegen bewandelt.

Wanneer elks terrein en bevoegdheid behoorlijk is afgebakend kan vastgesteld worden in hoeverre een College van Gedeputeerden het recht heeft den Regentschapsraad (c. q. den Regent, het College van Gecommitteerden) tot verantwoording te roepen, bevelen of opdrachten te geven dan wel tot hem een verzoek te richten, waaromtrent hij zelf moet beslissen of hij daaraan zal voldoen.

Een in overweging geven van een wijziging met als sanctie niet-in-werkingtreding der gewraakte verordening is b.v. heel iets anders dan de aandacht vestigen op een vergissing.

Als het juist is dat er vooral in den eersten tijd na de instelling der Regentschappen (vaak geheel te goeder trouw) fouten worden gemaakt en andere Colleges van Gedeputeerden — nog onder de bekoring van de centrale bestuursvoering? — zich een gelijk toezicht en ingrijpen hebben veroorloofd, dan mag dit nog niet leiden tot een onrechtmatig optreden van de zijde van het College van Gedeputeerden.

Zoodra de Regent besloten heeft tot tenuitvoerlegging van besluiten en het College van Gedeputeerden acht ze vernietigbaar dan is m.i. de eenige wettige weg, dat het College zulk een besluit den Gouverneur-Generaal ter vernietiging voor- draagt.

Dit heeft voor den Regentschapsraad het voordeel, dat eendaaropvolgend vernietigingsbesluit met redenen omkleed in het provinciaal blad wordt geplaatst, waardoor van Regeeringswege algemeen bekende vaste richtlijnen

worde
zichter
wijn ni
Ind
twijfel
er toe,
gedrag
Als
naar h
voorge
waarde
wensch
heid v

Onde
De
voren:
gebruil
Naar
voorst
zijn in
Met
jaren
Midden
moeten
van h
van M
verorde
weging
Hetg
echter
terug
kwam
echter
gebruik

1). 't
goedkeu
de bepa
te gaan

worden getrokken en de Raden niet afhankelijk zijn van de wisselende inzichten van een College van Gedeputeerden, welke bovendien vaak onbekend-wijl niet gepubliceerd - zijn. ¹⁾

In de tweede plaats leidt de procedure van artikel 125 R.O. die ongetwijfeld ten doel heeft de beveiliging van de autonomie der Regentschapsraden er toe, dat niet lichtvaardig een verordening ter vernietiging wordt voorgedragen.

Als het volgen van dezen wettigen weg inderdaad ten gevolge heeft, dat naar het oordeel der Regeering te veel verordeningen ter vernietiging worden voorgedragen is n.h.v. een kleine wijziging van artikel 25 R.O. noodig waardoor hetzelfde bereikt wordt wat de Regeering en ook de heer R. wenscht, maar dan met eerbieding van de rechten en de verantwoordelijkheid van den Regent en den Regentschapsraad.

K.

Onderschrift.

De redactiecommissie stelde mij in de gelegenheid desgewenscht aan het vorenstaande een onderschrift toe te voegen, van welke gelegenheid dankbaar gebruik moge worden gemaakt om nog het volgende op te merken.

Naar mij bij onderzoek is gebleken, is de door den heer K. gegeven voorstelling van zaken niet geheel in overeenstemming met de feiten. Deze zijn in 't kort de volgende.

Met het oog op de inning van achterstallige voertuigenbelasting over de jaren vóór 1930 (dus vóór de invoering van de bestuurshervorming in Midden-Java), welke belastingpenningen door de zorgen van het regentschap moeten worden geïnd, doch vervolgens aan de provincie (als rechtsopvolgster van het lokaal ressort) dienen te worden uitbetaald, bood de Gouverneur van Midden-Java aan de betrokken Regenten modellen voor dwangschriftverordeningen aan, met verzoek den betrokken Regentschapsraden in overweging te geven tot de vaststelling van dergelijke verordeningen over te gaan.

Hetgeen geschiedde, o. m. ook in Banjoemas. De Regentschapsraad meende echter op een bepaald punt (men zal nog gelegenheid hebben later hierop terug te komen) van het model te moeten afwijken. Door deze afwijking kwam de verordening naar het oordeel van het College van Gedeputeerden echter in strijd met een algemeene verordening. Overeenkomstig de algemeen gebruikelijke gedragslijn werd dan ook niet aanstonds overgegaan tot het

1). 't Schijnt om die reden dan ook aanbevelenswaardig om van de weigering der goedkeuring door het College van Gedeputeerden van besluiten, die wel vallen onder de bepaling van artikel 58, indien deze geschiedt op aanvechtbare gronden, in beroep te gaan bij den Gouverneur-Generaal.

afdrukken van de verordening in het Provinciaal Blad, doch den Regentschapsraad in overweging gegeven die verordening nader zoodanig te wijzigen, dat de naar de meening van het College van Gedeputeerden duidelijk aanwijsbare strijdigheid met eene algemeene verordening daaruit verdween.

De Regentschapsraad bleek het niet eens te zijn met de inzichten van het College van Gedeputeerden en besloot eene uitspraak van de Regeering uit te lokken.

Het *College van Gecommitteerden* echter — en dit heeft de heer K. niet vermeld — meende aan deze raadsbeslissing niet aanstonds uitvoering te moeten geven, doch terzake *in nadere gedachtenwisseling te moeten treden met het College van Gedeputeerden*, onder uitvoerige uiteenzetting van het standpunt van den Regentschapsraad.

Het College van Gedeputeerden kon uiteraard niet anders doen dan op die nadere gedachtenwisseling ingaan, waarbij de meening inzake de strijdigheid met eene algemeene verordening werd gehandhaafd. Tevens werd daarbij besproken de vraag omtrent instelling van de vernietigingsprocedure.

De kwestie zal thans na de jongste uitspraak van den Regentschapsraad bij de Regeering worden voorgebracht.

Wat nu betreft het naschrift van den heer K., ik kan hieruit slechts lezen dat de heer K. de oogen geheel sluit voor de eischen van de practijk en voor de werkelijkheid, dat vooral gedurende de periode van inwerken in de nieuwe toestanden de verordeningen der regentschapsraden in velerlei opzichten gebreken moeten vertoonen en inderdaad ook vertoonen.

Aangezien juist in dezezelfde periode de raden een groote — en ook alleszins verklaarbare — neiging bezitten om de wetgevende producten van andere raden letterlijk over te nemen, zou het afkondigen van de onjuiste verordeningen en het daarna voordragen van deze producten ter vernietiging (waarmede geruime tijd gemoeid is) in de practijk tot onaanvaardbare consequenties leiden.

Zeker, in de Regentschapsordonnantie komen geen overgangsbepalingen voor, die in deze moeilijkheden voorzien. Maar de wetgever mag toch wel verwachten, dat bij de toepassing van de door hem vastgestelde regels, welke nu eenmaal niet in *alle* moeilijkheden kunnen voorzien, steeds getracht wordt eene oplossing te vinden, die zooveel mogelijk rekening houdende met den geest der wetgeving tenminste practisch uitvoerbaar is. Met een „vivent les principes, périssent le monde” komt men in casu niet veel verder.

Onjuist schijnt mij ook de opmerking, dat artikel 125 R.O. „ongetwijfeld ten doel heeft de beveiliging van de autonomie der Regentschappen”. De grondslag voor deze autonomie legt artikel 121 der Indische Staatsregeling,

juncto
de re

Arti
op h
onjuis
gegev
de we

Her

Dez
haast
afsche
stellig
wil, h
duidel
geheel
den r
omstan
beeld

Nog
zijde
trekke

Er v
zijde v
mijnen

...
groote
verzett
tegg

Men
te vee
de onr
En me
regeeri
van o
meer c
taakver
over f

juncto artikel 52 R. O., bepalende, dat „aan den regentschapsraad behoort de regeling en het bestuur van de huishouding van het regentschap.”

Artikel 125 R. O., opgenomen in het hoofdstuk over het „hooger toezicht op het regentschap”, beoogt juist de maatschappij te vrijwaren tegen onjuiste uitingen van deze autonomie, waarbij tevens waarborgen worden gegeven tot openbaarmaking van de beslissing of vernietiging van de met de wet of het algemeen belang strijdige regentschapsbesluiten.

R.

Uit den Volksraad.

Hervorming Buitengewesten; taakverdeling op Java en crisismaatregelen.

Deze laatste zitting vraagt van den ouden, afgematten Volksraad een welhaast te groote krachtsinspanning. Morgen, wanneer de zitting met een afscheid zal worden gesloten, zal de voorzitter aan de arbeidsoverlading stellig enkele woorden besteden. Hij zal kunnen getuigen van veel goeden wil, hij zal ook kunnen wijzen op veel resultaten. Maar het moet ieder duidelijk zijn, dat goede wil niet voldoende is om belangrijke problemen geheel te verwerken en om temidden van een tumult van wijzigingen, steeds den rechten weg te blijven vinden. Hoe zeer men door den druk der omstandigheden naar kronkelpaden verhuist, mag hier met een enkel voorbeeld worden verduidelijkt. Dit voorbeeld ligt op financieel terrein.

Nog geen half jaar geleden weerklonk uit den Volksraad van vrijzinnige zijde het advies, dat men meer zou leenen en dat men een wissel zou trekken op Indië's credietwaardigheid.

Er werd toen heftig geprotesteerd. De beschouwingen, die van vrijzinnige zijde werden gehouden, noemde men toen algemeen gevaarlijk en ondermijnd.

... Thans, nog geen halfjaar later, wordt in onze financieele politiek een grooten omzwaai gemaakt en nu zijn het de enkelingen, die zich moeten verzetten tegen al te groote wendingen, terwijl de geheele Volksraad het tegengestelde beweert.

Men leeft en spreekt te veel onder den indruk van het moment. Door te veel boomen ziet men het bosch niet meer. De snelheid van werken en de onmogelijkheid om tot bezinning te komen, laten geen strakke lijnen toe. En mede daarom valt er betekenissen te hechten aan den uitroep van den regeeringscommissaris voor de bestuurs-hervorming, die op de noodzakelijkheid van ontlasting van het centraal gezag heeft gewezen. Ook wordt meer en meer duidelijk, dat de nieuwe Volksraad zal moeten streven naar een betere taakverdeling. Thans is het niet vreemd, wanneer twintig tot dertig sprekers over hetzelfde onderwerp het woord voeren. Het zal onder meer van de

samenstelling van de nieuwen Volksraad afhangen, of men weet te bereiken, dat reeds dit aantal en de daaruit voorkomende, onnoodige herhalingen, zal worden beperkt. Het motto zal moeten zijn, dat niet iedereen over alles kan praten, doch dat iedereen zich specialiseert op hetgeen hem het best bekend is. Zelfs ten aanzien van de algemeene beschouwingen zal dit kunnen opgaan. Tot nu toe heeft men maar al te dikwijls gemeend, dat algemeene beschouwingen door iedereen gehouden kunnen worden. Niets is minder waar. De kunst, de groote lijnen van staatsbeleid te zien en te kenschetsen, is, slechts aan heel enkelen gegeven. Wanneer het aantal der leden, die daartoe in staat mag worden geacht, op vijf wordt gesteld, dan benadert men de waarheid vrij nauwkeurig.

Onder de hier geschetste omstandigheden nu heeft langdurig en interessant debat plaatsgevonden over drie onderwerpen, die we hier nader zullen bespreken.

Men herinnert zich, dat het debat over de bestuurshervorming in de buitengewesten een veelsoortig verzet heeft geopenbaard. Reeds in eersten termijn werden door de Sumatraansche leden, maar ook van verschillende andere debaters bezwaren kenbaar gemaakt, die zich, naarmate de behandeling vorderde, verscherpten. Mocht het den heer Staargaard bij de behandeling der taakverdeling op Java gelukken, om den tegenstand te overwinnen, bij de bespreking der hervorming in de buitengewesten groeide het verzet, terwijl een groote aantal moties werd ingediend.

Tegen het scheppen van een locale en regionale autonomie bestond geen bezwaar. Doch er werd op drieërlei gebied gestreden. Eerstens was een groep van leden niet zeker van de financieele consequenties, tweedens was een andere groep tegen te groote provincies en ten derde waren er, die juist wel groote provincies wilden. De formeele bezwaren kunnen, als niet principieel, terzijde worden gelaten. Geen der drie groepen haalde bij de eindstemming een meerderheid en daarmee is de verwerping met 26 tegen 16 stemmen te verklaren. Intusschen hebben de debatten, de aangenomen moties en zelfs ook de verworpen moties, duidelijk de richting aangegeven, die door de regeering kan worden gevolgd.

Er zal namelijk moeten worden voortgegaan. Naast het hervormde Java kunnen de buitengewesten niet langer den indruk maken, zooals de heer Ratulangi het uitdrukte, van „in een costuum rond te loopen, dat eenige jaren bij de thans gangbare mode ten achter is”. Bovendien bestaat overeenstemming over de basis van groepsgemeenschappen. Wordt nu ook een financieel gezonde grondslag gevonden, dan is de meerderheid bevredigd en blijft nog het twistpunt hoe groot of hoe klein de provincies zijn mogen. Waar in de provincie voor iedere groepsgemeenschap een voldoende zelfstandigheid is gewaarborgd, lijkt dit twistpunt niet van overwegend belang. Het is wellicht meer ontstaan uit wantrouwen tegen den denkbeelden

van de
andere
eventu
door
Volksr
zorger
klaard
geerin

Mis
Heeft
van he
het m
tegen

Ook
conclu
van he
richtlij
gebrac
hem, o
bestud
schaffe
vraag
ziet, n
vorden
de hee
debat
bij de

De
uitspre
conclu
om di
schijn
wellich
wel te

Bij
bestuur
eener
het ve
anderz
te hou

Bij
om ee

van den heer Colijn en de mogelijkheid van Volksraads-utholling, dan uit andere overwegingen. Daarom mag hier even worden vastgesteld, dat de eventueele utholling van den Volksraad toch nooit zal kunnen geschieden door overdracht van algemeene wetgevende bevoegdheden. Veeleer zal de Volksraad worden gereleveerd, wanneer de eilanden voor zichzelf kunnen zorgen. Te weinig is de aandacht gericht, zooals de heer Staargaard verklaarde, op het absoluut noodzakelijke der ontlasting van de centrale regeering.

Misschien zullen sommige leden hun bezwaren te licht gewogen achten. Heeft niet de heer Suermondt veel gesproken over de onbereikbaarheid van het bestuur en noemde de heer Soangkoepou het regeeringsplan niet het middel om een chaos te stichten? Waren niet alle leden van Sumatra tegen het plan gekant?

Ook wanneer men daarmede rekening houdt, komt men echter tot de conclusie, dat door de verwerping de verdere uitwerking der beginselen van hervorming niet behoeft te worden gestremd. Het ging hier om algemeene richtlijnen, om een ontwerp, dat misschien niet gelukkig genoeg werd voorgesteld. Maar de besprekingen hebben zoo veel opgeleverd, dat zij aan hem, die zich met een goed en vooral kundig toegerust bureau op de bestudeering en schikking er van zetten kan, straks een beeld zullen verschaffen van de door de meerderheid gewenschte richting. De heer Rückert vraagt een financieel goede regeling voor de groepsgemeenschappen en ziet, met den heer Fruin, in de provincies een ideaal, dat eenige jaren zal vorderen. Maar of er nu Inheemsche controleurs worden aangesteld, zooals de heer Mochtar wil, is toch waarlijk niet van overwegend belang. Ook het debat over de indeeling van Bali bij de provincie Oost Java in stede van bij de Groote Oost, maakt op de hoofdzaak weinig uit.

De Volksraad heeft het genoegen gehad, zich in alle richtingen te kunnen uitspreken en zal, indien de toekomst mocht leeren, dat een geheel verkeerde conclusie uit zijn debatten wordt getrokken, nog gelegenheid te over hebben om die meening bekend te stellen. De verwerping der planen is dus meer schijnbaar dan werkelijk; zij zou, bij een rustiger tempo van behandeling, wellicht vermeden kunnen zijn omdat een gemeenschappelijke grondslag nog wel te vinden was.

Bij het debat over de taakverdeeling tusschen het Europeesch en Inlandsch bestuur op Java slaagde de regeering er veel beter in om den grondslag eener meerderheid te versterken. Zij deed het door tegemoet te komen aan het verzoek van mr. Jonkman, inzake politiebevoegdheid en versterkte anderzijds haar positie aanmerkelijk door tweemaal achtereen een redevoering te houden, die veel indruk heeft gemaakt.

Bij de taakverdeeling gaat het, zooals de regeeringscommissaris verklaarde, om een delicate en fijn uitgebalanceerde verhouding tusschen het Inlandsch

en Europeesch bestuur. Daarom hebben wij ons tijdens het merkwaardig debat meermalen afgevraagd of dit onderwerp zich voor een debat in een politiek college wel zoo bijzonder leende. Maar men weet, hoe het er mee is gegaan.

Een werkcomité met vertrouwensmannen en deskundigen, voerde besprekingen en stelde adviezen op. Deze zijn der regeering aangeboden, waarop zij gemeend heeft, overeenkomstig het daartoe gedaan verzoek, den Volksraad in de vaststelling der taakverdeeling te moeten kennen. Het heeft tengevolge gehad, dat de heer Wiranatakoesoema zich thans deed kennen als een groot tegenstander der nieuwe verdeeling, terwijl eenige conflicten niet zijn uitgebleven. Bovendien moet men nog eenige aandacht besteden aan de omstandigheid, dat vijf regenten niet aan de stemming hebben deelgenomen.

De hoofdaanval kwam van den regent van Bandoeng. Deze sprak zelfs van een klap in het gezicht van het Inlandsch bestuur, waarop hem onmiddellijk door mr. Fruin werd gevraagd, hoe hij, als lid van het eerder genoemd werkcomité, aan het toebrengen daarvan had kunnen medewerken.

Hieruit is een aantal verklaringen voortgekomen, dat ons heeft geleerd, hoe het werkcomité zijn arbeid verrichtte, maar het heeft niet geleerd, hoe het gekomen is, dat een lid daarvan, na allen arbeid achter de schermen, toch nog zoo uitvoerige bezwaren kon overhouden, dat hij, per circulaire, vijftig regenten een opinie tegen de voorstellen overlegde en indirect oorzaak werd, dat vijf regenten, Volksraadslid zich plotseling herinnerden, dat zij over veertien dagen conferentie zouden hebben en dus..... in geen geval aan de stemming over de taakverdeeling konden deelnemen.

Het behoeft hier wel niet nader betoogd, dat de zaak bijzonder belangrijk en ook bijzonder gevoelig is. Kwesties als die, aangaande de leiding der veldpolitie, problemen als de dagelijksche verhouding tusschen regenten en assistent residenten en trouwens de geheele verhouding tusschen het Inlandsch en Europeesch bestuur komen hierbij te pas. In den Volksraad zijn scherpe woorden gevallen. De heer Stokvis sprak van cocktails van politiebevoegdheden, de heer Koesoemo Oetoyo noemde het ontwerp een poging tot werkverschaffing aan den assistent resident en ieder had zoo z'n grieven.

De sfeer zou er niet beter op geworden zijn, ware het niet, dat de heer Jonkman als lid van den Volksraad en de heer Staargaard als gemachtigde der regeering voortdurend had laten merken, dat een koel hoofd alleen rustige behandeling mogelijk kan maken. Op de vraag van mr. Jonkman, om eenige principieele verandering aan te wijzen, bleven de tegenstanders het antwoord schuldig. Maar bovendien betoogde het genoemde lid, dat

juist d
heid z

Toch
en W
beelde
zij ste
van de
keling
naar v
krijgt,
eigena
denis
op- en
Immers
den in
dat in
dat no
stemm

Het
de taal
het Eu
weten
kwame
voering

De
ning v
men te
gericht
veroor
feiten
avond,
de in h
naar é
er ove
treerd
gelijk
besche
Naas
gekort,
Stokvis
onderv

juist de grootste tegenstander in den nieuwen Volksraad de beste gelegenheid zal hebben om tegen misbruiken te waken.

Toch blijven velen, onder den indruk van het betoog der heeren Stokvis en Wiranatakoesoema, in de voorstellen een terugkeer zien op de denkbeelden van minister De Graaff. En waar wij regenten spraken, daar vreesden zij steeds, in positie te zullen achteruitgaan door wat zij de inschuiving van den assistent resident noemen. De factor, dat door de huidige ontwikkeling der verhoudingen het Inheemsche element reeds vanzelf steeds sterker naar voren komt en dus ook de positie der regenten weer nieuw relief krijgt, wordt daarbij te zeer vergeten. Het is met de regenten wel heel eigenaardig gegaan. De voorzitter van den regentenbond noemt de geschiedenis van het ambt een tragedie, doch het lijkt beter om te spreken van op- en neergaande golven, hetgeen ook meer in stijl is met de crisiszitting. Immers, terwijl men een tijdlang, door de opkomende Inheemsche beweging, den indruk kreeg, dat de positie van de regenten gevaar liep, blijkt thans, dat in de regentschapsraden een deel dier beweging wordt opgevangen en dat nog wel het beste deel, waardoor het een goed voorzitter mogelijk is, stemmingen te peilen en de leiding te blijven nemen.

Het valt inderdaad als een gelukkige omstandigheid te beschouwen, dat de taakverdeeling is aangenomen. Men weet nu, vooral aan de zijde van het Europeesch bestuur, waaraan men zich kan houden. En ook de regenten weten het nu, zoodat conflicten, die de laatste jaren niet weinig voorkwamen, wellicht minder talrijk zullen zijn. Hetgeen aan een goede bestuursvoering ten beste zal komen.

De Volksraad behandelde nog meer, waarover, zoo kort voor de verschijning van dit Mei-nummer, iets mag worden verteld. Men was samengekomen ter bespreking van de crisismaatregelen. Daarop was aller aandacht gericht en ieder is bekend met de deining, die door het salarisdebat is veroorzaakt. Deze deining is echter zoo groot geweest, dat men aan andere feiten veel te weinig aandacht schonk. Het was zeer sterk merkbaar op den avond, toen een zevental gemachtigden der regeering had te antwoorden op de in het Hertogspark gehouden debatten. Men luisterde op de publieke tribune naar één uitspraak en toen men die gehoord had, ging men heen of bleef er over keuvelen. De aandacht is wel zeer sterk op dit eene punt geconcentreerd en daaruit zou men mogen concludeeren, dat de heer Van den Bussche gelijk heeft als hij zegt, dat „het altruïsme in de wereld nog maar een bescheiden plaats inneemt”.

Naast de vraag, of er dit jaar vijf procent van het salaris zal worden gekort, ging het toch om bezuiniging bij de marine, waartegen de heer Stokvis vocht, wijl zij volgens hem te klein was, om inkrimping van het onderwijs, waartegen verschillende Inheemsche leden en zelfs de heer Van

Zalinge opkwam (voorzoover het ambachtsonderwijs aanging)-om den heeren-dienst, die minder geleidelijk wordt afgeschaft, om het aangaan van een leening van 200 millioen, om het niet gelijkstellen der Chineezen en zulke „kleinigheden” meer.

Voor ons is hier meer speciaal van beteekenis het bezuinigen op de dertig millioen, die door de overheid worden bijgedragen aan de locale ressorten. Deze dertig millioen konden, naar de adviseur voor de decentralisatie verzekerde, niet ongemoeid worden gelaten. Men kan nu, volgens den heer Fuchter, zich niet op de autonomie beroepen en goedsmoeds betoogen, dat men buiten de salarisverlaging wil blijven. De vraag, in hoeverre het land tot die locale salarissen bijdraagt, doet daarbij weinig terzake. Een dwingend standpunt wil de regeering echter niet innemen, zoo verklaarde zij den heer Rückert. Zij vertrouwt slechts, dat het gebeurt En er is reeds een motie ingediend, waardoor de Volksraad zich over deze kwestie nader kan uitspreken.

Voor heden zouden we het bij het memoreeren van deze punten willen laten. Eenerzijds dringt de tijd, anderzijds wachten nog talrijke beslissingen, onder meer over veertien moties, tot den laatsten dag.

G. A. v. B.

„De
setoec
moefa
Boe
seper
„Ac
tieke
kami)
Me
tatie
oento
hal po
dan t
Ber
pi leb
jang
noelis
„De
extra-
hetzij
waar
Leb
„Ho
bekw
op Ja
die h
deed
Der
oleh
wang
sekal
(voor
bahw
Leb
poen,
Seora
giat—

Maleisch Gedeelte.

Benarkah decentralisatie itoe mahal ?

„Decentralitatie itoelah mahal”, kata beberapa orang, baik mereka itoe setoedjoe betoel dengan adanja decentralisatie, biarpoeen mereka adalah tidak moefakat sekali dengan adanja pelatoeran pemerintahan itoe.

Boekti-boektinja. Dalam Simon-rapport dapatlah kami batja kalimat seperti berikoet.

„Administratieve decentralisatie en locale autonomie brachten weinig politieke bevrediging, maar wel: *minder efficiency en meer uitgaven* (spat. dari kami).”

Mendjadi dalam rapport itoe dinjatakan bahwa administratieve decentralitatie (ialah pendiriannja roepa-roepa raad) dan locale autonomie (hak oentoek mengatoer roemah tangganja sendiri) itoe tidak memoeaskan dalam hal politiek akan tetapi menjebakkan tambahnja pakerdjaan jang tidak perloe dan tambahnja beja jang haroes di keloearkan.

Benar tidaknja pendapatan ini akan kami bitjarakan di bawah ini. Tetapi lebih doeloewe kami moeatkan disini pendapatannja soerat kabar *Locomotief* jang dalam hoofdartikel tanggal 10 April j.b.l. diantara lain-lain telah me-noelis demikian.

„De bestuurshervorming op Java heeft de laatste jaren tot zeer hooge extra-uitgaven gedwongen, zonder dat daarvoor eenig verhoogd rendement hetzij in welvaart of welzijn verkregen werd, terwijl ook de voorstanders—waar zijn zij? — het politiek rendement wel gering zullen achten”.

Lebih djaoeh dapatlah kami batja.

„Hoe dit zij: de bestuurshervorming op Java heeft veel geld gekost. Een bekwaam bestuursambtenaar zeide ons onlangs: men zou *iedere* provincie op Java voor eenige millioenen guldens *minder* kunnen besturen, zonder die hervorming, en *zonder* dat men daardoor iets minder voor de bevolking deed dan men thans doet.”

Dengan lain perkataan soerat kabar terseboet diatas telah toelis, bahwa oleh karena perobahan pemerintahan di Djawa itoe terpaksalah dikeloearkan wang jang banjak sangat, sedang kesedjahteraan dan keselamatan rajat sekali-kalipoeen tidak bertambah. Lagi poela mereka jang setoedjoe sekali (voorstanders) dengan perobahan pemerintahan tadi berpendapatan djoeaga bahwa kemadjoean diatas hal politiek sedikit sekali kliatannja.

Lebih djaoeh soerat kabar itoe berpendapatan, bahwa bagaimana djoea-poeen, perobahan pemerintahan itoe telah mempergoenakan banjak wang. Seorang pegawai bestuur—soedah barang tentoe soeatoe tegenstander jang giat—telah berkata, bahwa masing-masing provincie bisa dioeroesnja dengan

bermiljoenan lebih moerah, djika tidak dilakoekan bestuurshervorming, sedang kepentingan rajat bisa diperhatikan tidak koerang dengan keadaannya sekarang.

Dengan lain perkataan pegawai bestuur tadi berpendapatan kepentingan rajat akan lebih diperhatikan djika tidak ada bestuurshervorming jang mahal itoe, sebab wang-wang jang dipergoenakan oentoek bestuurshervorming itoe bisa dipakai oentoek keperluan rajat. Demikianlah pendapat seorang pegawai bestuur tadi.

Sepandjang perasaan kami pendapatan jang seroeпа itoe tidak mengherankan, bahkan adalah betoel. dalam theorienja sadja, tetapi dalam praktikjeloem tentoe. Kalau kami peladjar benar riwayat pemerintahan, jang dilakoekan oleh pegawai B. B. meloeloe sebelomnja diadakan raad², maka dapatlah kami alamkan bahwa kepentingan rajat soekar sekali dapat diperhatikannya. Demikianlah adanya, dan demikianpoen tidak boleh dihanggap hendak merendahkan dradjat dan cifat pegawai B. B. jang soenggoeh hendak memadjoekan keadaan Negri dan rajatnja, sekalipoen tidak. Sebab oemoemnja memang boeat seorang pegawai B. B. adalah soesah sekali oentoek memperhatikan kepentingan rajat, oleh karena segala kekoesaan adalah dipegang tegoe oleh Pemerintah centraal, jang tida mengetahoei benar keadaan dalam masing² tempat. Perobahan Pemerintahan memberi perbaikan dalam hal ini semoeanja; kekoesaan Pemerintah Agoeng diserahkan pada raad-raad lokaal jang terdiri dari wakil-wakil pendoeoek masing-masing wengkon jang soedah barang tentoe haroes mengetahoei benar keboetoehannya pendoeoek tadi.

Boekti-boektinja, bandinglah saja kota-kota jang telah mempoenjai stads-gemeenteraad dengan kota-kota jang beloem diberi hak oentoek mengatoer roemah tangganja sendiri dan beloem mempoenjai badan perwakilan itoe. Kota-kota jang mempoenjai hak ini kliatannya adalah lebih baik, lebih teratoer dan lebih rapi dari kota lainnja. Inilah soedah selajaknja. Oleh karena segala oeroesan roemah tangga dari kota itoe diatoer oleh pendoeoeknja sendiri, maka pastilah segala roepa pakerdjaan dilakoekan menoeroet kehendak dan keboetoehannya pendoeoek itoe. Soedah tentoe orang bisa menjangkal bahwa misih ada beberapa locale resorten teroetama stadsgemeenten jang beloem atau koerang memperhatikan kepentingan rajatnja. Ini poen kami akoei, tetapi dalam hal ini boekan pemerintahan decentralisatie jang haroes disalahkan tetapi systeemja atapoen tjara-tjaranja melakoekan decentralisatie itoe, oepama sadja pelatoeran pemilihan (kiesstelsel) misih gandjil, soesoenan (samenstelling) raad tidak berbanding dengan djoemblahnja dan keboetoehannya rajat d.l.l.

Oleh karena inilah maka decentralisatie jang sekarang ini beloem memoeaskan hati ahli-ahli politiek dan beloemlah boleh dihanggap soeatoe kemadjoekan jang penting. Lain dari itoe decentralisatie itoe menjebakkan

keloean
sedikit.

Seba
dalam
meente
poela
beroer
raad ka

Dece
dari ma
Tetapi
loeanja

Seba
pemerin
atas 3
boepate
terlepas
Oleh ka
dan pe
dualisti
pemerin

Seba
doea ro
residen
Plaatsel
residen
poela a
„Hoofd
poela d

Oent
oentoek
boepati
kadang

Misal
aloon-a
stadsg
oentoek
dengan
gemeen
keramai
Tetapi

keloearan wang jang sangat tinggi. Baik hal ini kami selidiki lebih didalam sedikit.

Sebagaimana pembatja telah ma'loem decentralisatie itoelah dimoelaikan dalam taoen 1905, pada waktoe mana didirikanja 3 gemeenten, ialah Gemeente Betawi, Bogor dan Meester-Cornelis. Dalam taoen 1906 ditambah poela 12 gemeenten, sedang dalam taoen 1926, 1929 dan 1929 didirikan beroeroetan provincie Pasoedan, Oost-Java dan Midden-Java dengan raad-raad kaboepaten dalam daerah-daerahnja.

Decentralisatie itoe bermaksoed memberi kesempatan pada pendoeboek dari masing-masing daerah oentoek mengoeroes roemah tangganya sendiri. Tetapi benarkah pada masing-masing daerah itoe diberi hak jang seloeas-loeasnja? Djawaban kami tidak.

Sebab, meski sesoenggoehnja sesoedahnja pada taoen 1930 parobahan pemerintahan di poelau Djawa dan Madoera selesai dan poelau² ini terbagai atas 3 provincies dan masing-masing terdiri dari stadsgemeenten dan kaboepaten, misih ada lain fihak, ialah fihak Binnenlandsch Bestuur jang terlepas dari daerah-daerah autonoom itoe mempoenjai beberapa koeasaan. Oleh karena di Negri ini adalah 2 roepa pemerintahan, ialah pemerintahan raad dan permintahan bestuur, maka dikatakan pemerintahan di Negri ini adalah *dualistisch* (berdasar atas doea azas). Inilah jang sesoenggoehnja menjebabkan pemerintahan di ini Negri adalah sangat mahal.

Sebab, di beberapa kota oempamanja, kami dapat liat sedikit-sedikitnja doea roepa pembesar ialah burgemeester dan resident ataupun assistent-resident dengan. . . . boepati. Burgermeester itoelah sedjatinja „Hoofd van Plaatselijk Bestuur”, tetapi dalam beberapa soal resident ataupun assistent-resident djoegalah mempoenjai pangkat „Hoofd van Plaatselijk Bestuur”. Lagi poela adalah djoega lain pembesar ialah boepati jang haroes dihanggap „Hoofd van de Inlandsche bevolking”, mendjadi djoega soeatoe pembesar poela dalam kota itoe.

Oentoek beberapa hal² orang haroes pigi ke burgemeester ataupun gemeente, oentoek hal² lain orang haroes pigi ke resident, assistent-resident, ke boepati ataupun ke pegawai dibawahnja (wedana, assistent-wedana, loerah), kadang-kadang ke doea atau tiga roepa pembesar itoe.

Misalnja adalah seorang hendak mengadakan keramaian oemoem di aloon-aloon. Oleh karena aloon-aloon itoe adalah dioeroes (in beheer) oleh stadsgemeente, orang tadi haroes memasoekkan request pada burgemeester oentoek mendapatkan sewa tempat itoe. Begitoepoen ia haroes berhoeboengan dengan gemeente oentoek *a.* pembayaran padjeg jang selaloe dipoengoet oleh gemeente dan *b.* oentoek mendirikan bango-bango dimana akan diadakan keramaian tadi.

Tetapi oentoek mendapatkan idzin boeat keramaian itoe orang tadi djoegalah

haroes memasoeakkan request pada resident (assistent-resident) sebab pembesar inilah jang berhak memberi idzinan tentang hal itoe.

Oentoek soeatoe hal ia haroes berhoeboengan dengan *doea* pembesar dan *doea* kantoer, *doea* roepa pegawai d.l.l. Tentang soeatoe hal haroeslah diadakan correspondentie (soerat menjoerat) jang *dubbel*. Apakah itoe semoeanja tida kmenjebakkan keloearan wang jang tinggi, baik bagai pemerintahan, biarpeen bagai rajat seomoemnja (publiek) ?

Herankah pelatoeran pemerintahan seroeпа sekarang ini adalah mahal soenggoeh ?

Soeatoe tjonto lagi:

Seorang kampoeng hendak mengislamkan anaknja dengan mengadakan keramaian jang sederhana. Pada siapakah ia haroes minta idin oentoek roepa-roepa hal jang berhoeboengan dengan chadjatan (keramaian) itoe ?

Boeat mendirikan taroeb-taroeb ia haroes pigi ke kantoer gemeente oentoek minta idinan atas hal itoe. Boeat mengadakan keramaian oempama „tajoeb” ia haroes pigi ke pemerintahan desa (loerah) boeat mendapatkan idin. Oempama ia akan memasang bom atau petasan ia haroes pigi ke hoofdcommissaris van politie jang berhak memberi idinan atas nama hoofd van plaatselijk bestuur.

Ternjatalah bahwa boeat soeatoe perkara seorang pendoedoek kampoeng haroes lari kesana kemari. Didalam hal tjonto jang terblakang ini ke pemerintahan desa (loerah) ke pemerintahan gemeente dan ke pemerintahan B. B. (bagian politie).

Hal jang sedemikian itoe membingoengkan pendoedoek kampoeng dan menjebakkan pemerintahan di Negri ini adalah mahal sangat ongkosnja.

Djika kami memboeat perbandingan dengan keadaan pelatoeran pemerintahan di Negri Ollanda oempamanja, maka nampaklah bahwa pelatoeran pemerintahan di Negri itoe tidak begitoe roewet (gecompliceerd). Negri Ollanda terbagi atas provincie-provincie, sedang provicie-provincie dibagi lagi atas gemeenten jang dioeroes oleh gemeenteraden dengan burgemeester. Boeat segala roepa hal orang haroes pigi ke burgemeester, jang dihanggap sebagai pembesar gemeente dan pembesar rajat segenapnja di daerah gemeente. Lain pembesar tidak ada lagi.

Hal-hal jang di Negri ini haroes di kerdjakan oleh *doea* atau tiga kantor, di Negri Ollanda soesoenggoenja tjoema dikerdjakan disatoe kantor sadja, hal mana meringankan beja-beja pemerintahan serta beja² rajat.

Di Negri ini adalah „Europeesch Bestuur” „Inlandsch Bestuur” dan „Gemeentebestuur atau Regentschapsbestuur”. di Negri Ollanda hanjalah ada soeatoe bestuur ialah Gemeentebestuur boeat masing-masing tempat.

Tidak heranlah bahwa pelatoeran pemerintahan di ini Negri adalah mahal soenggoeh, sehingga beban-beban rajat adalah berat terasanja.

Menilik oraian diatas ini, maka ternjatalah bahwa perobahan bestuur jang pada waktoe ini telah selesai bagai poelau Djawa dan Madoera adalah

mempe
hatsilnj
seperti
bestuur
tjajaan,

Pero
itoe, bi
disertai
pengha
kantor-
pemasr
raad-ra
stadsge

Apak
desa, a
dipasra
dari ra

Djika
oentoek
dengan
gadjih

Oran
bahwa
pakerdj
itoe me
di Negri
resident
pengaw
beberap

Sepa
sebagai
djoega
raad l
Gedepu

Pangl
diadaka
pakerdj
stadsge
pakerdj

Lagi
(burgem

mempergoenakan banjak ongkos jang tidak tertimbang dengan hatsil-hatsilnja, demikian poen *tidak* lantaran decentralisatie itoe selaloe mahal seperti beroelang-oelang di katakan, akan tetapi oleh karena perobahan bestuur itoe di lakoekan dengan ragoe-ragoe, dengan tidak penoeh keper-tjajaan, dengan djaoeh dari sempoerna.

Perobahan bestuur poen *tidak* akan mempergoenakan beja-beja jang tinggi itoe, bilamana perobahan bestuur itoe dilakoekan dengan semestinja, ialah disertai dengan penghapoesan Binnenlandsch Bestuur segenapnja, dengan penghapoesan pangkat resident, assistent-resident d. l. l. dengan penghapoesan kantor-kantor dari pembesar-pembesar ini, lagi poela disertai djoega dengan pemasrahan segenapnja kekoeasaan-kekoeasaan Binnenlandsch Bestuur pada raad-raad lokaal, pada voorzitter-voorzitter raad, pada burgemeester didalam stadsgemeenten dan pada boepati didalam regentschappen.

Apakah keberatannja kekoeasaan atas hal politie, atas hal oeroesan-oeroesan desa, atas hal-hal agrarisch tentang penberian hak eigendom opstal d. l. l. dipasrahkan pada raad lokaal ataupun sekoerang-koerangnja pada voorzitter dari raad itoe (burgemeester, boepati)?

Djika oempamanja adalah burgemeester ataupun boepati jang tidak tjakap oentoek memegang kekoeasaan jang seroepa itoe, baiklah ia diganti sadja dengan seorang lain jang lebih tjakap, lebih patoet oentoek mendapatkan gadjih jang soedah amat tinggi betoel!

Orang pasti bisa sangkal perasaän diatas ini dengan mengemoekakan bahwa pangkat resident misih perloe diadakan oentoek mengamati-pakerdjään boepati sebagai ambtenaar centraal. Sangkalan jang seroepa itoe moedahlah dapat kami djawab dengan pertanjaän². Apakah burgemeester di Negri Ollanda djoega perloe diamat-amati oleh seorang jang berpangkat resident? Apakah bergemeester di kota-kota dari ini Negri dapatlah djoega pengawasan dari resident? Apakah maksoednja ontvoogding jang semedjak beberapa taoen berselang dilakoekan bagai Negri ini?

Sepandjang perasaän kami soedah tjoekeop apabila burgemeester dan boepati sebagai wakil pemerintahan centraal diamat-amati oleh Goebornoer, sedang djoega soedah lampau dari tjoekeop, bilamana mereka sebagai voorzitter raad lokaal diamat-amati dan — djika perloe dipimpin — oleh Madjelis Gedeputeerden dari Provinciaal Raad.

Pangkat resident, assisten-resident kami hanggap overbodig, tidak perloe diadakan lagi. Kantor-kantornja haroeslah dihapoeskan dan pakerdjään-pakerdjään dikantor itoe diserahkan pada kantor raad kaboepaten ataupun stadsgemeente. Bilamana terpendang perloe sebagian dari pakerdjään-pakerdjään itoe boleh diserahkan pada kantor Goebornoer.

Lagi poela boepati dalam socatoe kota jang soedah mempoenjai kepala (burgemeester) kami hanggap djoega overbodig. Begitoe poen pegawai-

pegawainja (wedana-kota, assistent-wedana d.l.l.). Semoea pegawai-pegawai didalam wengkon stadsgemeenten haroeslah dikapoaskan dan diganti dengan pegawai-pegawai jang meloeloe dibawahkan pada burgemeester, baik burge-meester Olanda biarpoeen Indonisiër ataupun lain bangsa. Dalam *soeatoe* daerah haroeslah ada *soeatoe* pembesar. Dalam wengkon kaboepaten boepatilah jang maha koeasa, dalam wengkon stadgemeente ialah burgemeester, lainnja tidak!

Djika bestuurshervorming dilakoekan demikian, nistjajalah *tidak* akan mempergoenakan banjak wang, dan tidak akan menimboelkan roepa-roepa perselisihan antara kantor ini dan kantor itoe, antara burgemeester dan resident, antara burgemeester dan boepati hal-hal mana kerap kali kedjadian dalam praktikj. Lagi poela rajat tidak mendjadi bingoeng seperti sekarang ini.

Pendek kata, djika bestuurshervorming dilakoekan dengan semestinja, dengan penoeh kepertjajaan, djika Binnenlandsch Bestuur segenapnja dilinjakkan, pegawai-pegawainja itoe diserahkan pada raad-raad lokaal, kekoeasaan-kekoeasaan B. B. segenapnja diserahkan pada raad-raad ini, sehingga rajat adalah mempoenjai pengaroeh atas kekoeasaan-kekoeasaan, jang sampai kini misih didalam genggamannya fihak B.B., dengan sepatah kata dualitistisch bestuur jang mefadjalela sekarang ini dilinjakkan sekali goes, nistjajalah perobahan bestuur tidak akan memakan banjak beja-beja, beban rajat akan lebih ringan, perobahan bestuur akan berarti soeatoe langkah jang maha penting dalam perdjalalanan ke lapang kemerdekaan.

Slamet.

Penoeroenan soembangan-soembangan Negri kepada lokale ressorten.

Pada persidangan Dewan Rajat pada hari Djoemahad tanggal 24 April j. b. l wakil Pemerintah bagian Decentralisatie ialah toean Fuchter telah me-roendingkan tentang hal penoeroenan soembangan-soembangan Negri kepada daerah-daerah autonoom. Pemerintah menjatakan kepentingannya mengadakan kehaimitan atas keloearan itoe jang djoemblahnja ada 30 millioen roepijah. Pemerintah merasa perloe sangat lokale ressorten haroeslah menoeroenkan gadjih-gadjih pegawainja, sebab soedah seharoesnja dan tidak patoet sekali, apabila pegawai-pegawai Negri haroes mendjadi korban sedang pegawai-pegawai raad-raad tidak. Sedjaoeh perasaan Pemerintah dalam hal ini hak autonomie jang diberikan pada raad-raad itoe boekan seatoe alesan oentoek mempertahankan sikap lainnja. Akan tetapi Pemerintah menerangkan dengan seterang-terangnya, bahwa daerah-daerah autonoom itoe adalah merdika atas kehendak akan mengadakan kehaimitan. Penoeroenan subsidie akan berarti kehaimitan pada Pemerintah dan djoega soeatoe oeroenan dari pegawai-pegawai lokaal dalam hal penoeroenan gadjih. Lagi poela dikemoekan djoega oleh Pemerintah bahwa harganya barang-barang dan bekakas-bekakas (materialen) djoega boeat raad-raad lokaal soedah toeroen banjak.

Pen
soedal
soedal
raad
henda
dasar
pegaw
boleh
lokaal,
lebih
Djik
maka
bahkan
begroo

Ra
I.
dowos
dan di
dengan
Ang
Pemer
djaän
f 81.2
f 10.0
rooiwe
IX, ten
dan da
pesang
afdeeli
perhim
pemeli
tidak t
Angg
3 samp
ding d
kerama
10, pa
lapang
pemer
pemoto

Pemandangan atas sikap ini tidak perloe kami berikan lagi. Apa jang soedah dioraikan dalam karangan kami tentang hal ini jang laloe soedah liwat dari tjoekeop. Giranglah hati kami bahwa pada masing-masing raad diberi kemerdekaan oentoek mengadakan kehaimitan meneroet kehendaknja. Inilah soedah selajaknja, tetapi sajanglah bahwa jang mendjadi dasar (patokan) oetoe mengoerangi subsidie² itoe ialah penoeroenan gadjih pegawai Negri. Sebagaimana telah kami oraikan lebih doeloe oekoeran jang boleh diambil oentoek meneroenkan subsidie² itoe ialah kekajaan raad lokaal, banjaknja (beratnja) padjeg-padjeg jang dipoengoetnja, d.l.l. (liatlah lebih djaoeh madjallah No. 11 tertanggal 1 April jl.).

Djika Pemerintah memperhatikan nasehat-nasehat jang telah diberikan, maka adalah pengharapan besar daerah-daerah autonoom akan trima nasibnja, bahkan akan membantoe maksoed Pemerintah dengan hati ichlas soepaja begrooting Negri setjepat-tjepatnja bisa bertimbang sehat.

Sl.

Raad Kaboepaten Bondowoso.

I. *Anggaran taoen 1931.* Anggaran taoen 1931 dari Regentschap Bondowoso telah ditetapkan dalam persidangan Raad tg. 16 September 1930 dan disahkan oleh Madelis Gedeputeerden Provincialen Raad Djawa-Timoer dengan beslit 26 Februari j. t. l.

Anggaran keloearan djoemblahnja *f* 154.844,—, diantara mana afdeeling I, Pemerintahan Regentschap dapat ditaksir *f* 14.045,50; afdeeling II, pekerjaan oemoem sekedar tidak termasuk dalam afdeeling-afdeeling lain *f* 81.222,50; afdeeling III, pembresihan *f* 6.200,— afdeeling V, penerangan *f* 10.000,—; afdeeling VI, pekoebroeran oemoem *f* 1.270,—; afdeeling VII, rooiwezen *f* 240,—; afdeeling VIII, peroesahaan pasar *f* 21.209,25; afdeeling IX, tempat-tempat pemotongan *f* 570,—; afdeeling X, pemeriksaan chewan dan daging *f* 2.835,—; afdeeling XI, aer minoem *f* 500,—; afdeeling XII, pesanggrahan *f* 2.194,—; afdeeling XIII, tempat² pemandian *f* 1.150,—; afdeeling XVI, kesehatan oemoem *f* 930,— afdeeling XVII, subsidie boeat perhimpoean Locale Belangen *f* 25,—; afdeeling XVIII, memadjoekan hal pemeliharaan chewan (verteelt) *f* 500,—; afdeeling XXI, keloearan jang tidak tentoe *f* 9.832,79.

Anggaran penerimaän ditetapkan *f* 154.844,— dianfara mana onderdeel 3 sampai 6, opcenten padjeg pengasilan, padjeg personeel, padjeg verponding dan padjeg djalan promemorie (peringatan), onderdeel 7, padjeg keramaian *f* 4.100,—; onderdeel 8, padjeg andjing *f* 1.500,—; onderdeel 10, padjeg minoeman keras *f* 615,—; onderdeel 11, padjeg tanah-tanah lapang *f* 1.000,—; onderdeel 12, rooigelden *f* 1.100,—; onderdeel 13, pemeriksaan chewan dan daging; onderdeel 14, penerimaän dari tempat² pemotongan *f* 2.000,—; onderdeel 15, penerimaän dari peroesahaan pasar

f 48 000,— onderdeel 16 penerimaän berhoeboengan dengan tabaksveiling-verordening f 5000; onderdeel 17, penerimaan dari pesanggrahan² f 1500; onderdeel 18 penerimaan dari pekoebroeran² oemoem f 800; onderdeel 19 penerimaan dari tempat-tempat pemandian f 400; onderdeel 27, soembangan Negri jang tetap oentoek keloearan jang tentoe f 80.069.

Ternjatalah bahwa begrooting ini sebenarnja misih koerang memperhatikan oemoem, oempamanja hal kesehatan koerang dapat diperhatikan. Adapoen sebabnja, menoeroet ketrangan voorzitter dalam pemandangan oemoem, ialah pada masa ini Dewan Kaboepaten misih hanja memperbaiki slokan-slokan dan membikin bersih kota sadja. Soepaja Dewan Kaboepaten mendapat nama baik dari rajat sehingga tidak bisa dipandang sebagai badan jang mentjari keoentoengan, maka Dewan Rajat haroes teroes berdaja oepaja memperhatikan keperluan lain. Demikian Dewan ini soedah bermaksoed akan mengadakan waterleiding dengan tidak menarik padjeg² apa² pada pendoedoek, dan akan memperbaiki atoeran brandweer.

II. *Mengadakan pasar tembakau.* Madjelis Koemetir telah memberi ta-hoekan kepada Dewan Kaboepaten, bahwa pendirian pasar tembakau di desa Nangkaan tidak djadi, sebab onderneming² tembakau sama tidak moefakat, karena meroegikan besar pada mareka itoe, laloe mengadoekan hal ini kepada Resident, laloe dipoetoes oleh Madjelis Gedeputeerden bahwa hal pendirian pasar tembakau ditjaboet tidak diserahkan kepada Dewan Kaboepaten lagi.

Toean *Tjoa Liang Kian* menimbang perloe sekali diadakan pasar tembakau itoe boeat menolong kapada orang² jang menanam tembakau vrijman jang djaoeh dari pasar Kasemek, sedang djika perloe di lain² tempat haroes diadakan pasar itoe djoega.

Semoea lid-lid jang berhadlir ketjoeali satoe lid moefakat dengan voorstel lid *Tjoa Liang Kian* tadi dan atas voorstel Boepati Dewan Kaboepaten laloe mengadakan commissie boeat memboeat rekest kepada Madjelis Gedeputeerden boeat mengadakan pasar tembakau lagi (not. persidangan 3 Dec. 1930.)

Raad Kaboepaten Tasikmalaja.

I *Mutaties.* Oentoek gantinja lid toean Parjono oleh Goebernoer Pasoendan te lah diangkat toean *Soedirman*, Gouvernements Indisch Arts di Tasikmalaja.

Oentoek gantinja toean R. Ranga Kartadiredjo jang dipindah ke Koeningan, telah dapat terpilih toean *Prawitatresna*.

II *Merobah verordening-verordening.* Pada persidangan 3 Januari 1931, Raad telah merobah:

a. Verordening pasar partikoelir dari tg. 20 Augustus 1928.

Maksoednja robahan ini ialah soepaja Controleur Regentschaps-

be
ga
b. V
m
Pa
di
ke
do
III
jang a
Decem
Achma
masuk
IV
soepaja
oesoel
cember
dan ala
B.O. ia
membe
pat da
Raad
Raad t
V F
batan c
Mangoe
mempe
kemadj
desa M
Raad
Raad t
VI
memper
satoe p
metir d
rajat. J
boektin
Dari
poetra

bedrijven diberi koeasa seperti politie menjelidiki orang² jang melanggar itoe verordening.

- b. Verordening formulier dwangschriften mendjoeal minoeman keras.

Pada persidangan tg. 15 October 1930 verordening tentang hal ini telah dipoatoeskan, tetapi verordening ini belum bisa disahkan lantaran ada kekoerangan sedikit. Ini verordening ditetapkan lagi menoeroet toedoehan Gedeputeerden.

III *Hal masok dalam kontrak memakai kapal² K. P. M. diantara poelau jang ada di Hindia Blanda.* Satelah hal ini, jang dalam persidangan 3 December 1930 tidak sampai dibitjarakan, diterangkan lagi oleh toean Achmad Atmadja dengan pandjang lebar, maka Raad memoatoeskan akan masok dalam kontrak terseboet (poatoesan Raad tg. 3 Januari jtl.)

IV *Permoehoenan dari perhimpoean Boedi-Oetomo afd. Tasikmalaja soepaja diberi subsidie oentoek poliklinieknja di Bandjar.* Berhoeboeng dengan oesoel toean Kartaamihardja pada rondvraag dalam persidangan 4 December 1930, Madjelis Koemetir menerangkan alangkah soeka tjintanja, dan alangkah moefakatnja kepada apa jang dipohonkan oleh perhimpoean B.O. ialah soepaja Raad soeka memberi subsidie besarnja f 600,— goena memberi gadjih kepada seorang mantri verpleger dan goena menjewa tempat dan membeli obat-obat.

Raad moefakat dengan pemberian subsidie sekian banjaknja itoe. (poatoesan Raad tg. 3 Jan. jtl.)

V *Pemberian subsidie kepada desa Mangoendjaja oentoek memboeat djembatan desa Tjiseel.* Berhoeboeng dengan keperloeannja pendoedoek desa Mangoendjaja dalam hal mentjari penhidoepannja, djoega mengingat bahwa memperhatikan kepada keperloeian diatas itoe, jaitoe berarti memperhatikan kemadjoean Kaboeupaten, Madjelis Koemetir telah memberi subsidie kepada desa Mangoendjaja, besarnja f 150,— goena memboeat djembatan Tjiseel.

Raad moefakat dengan beslit ini, laloe beslit ini disahkan dengan beslit Raad tg. 9 December 1930.

VI *Menetapkan verordening boeat boeat mengganti verordening tentang mempertoendjoean tempat³ jang termaksoed dalam pasal 1 dari H.O.-* Inilah satoe pasal jang sering kali dibitjarakan dalam persidangan Madjelis Koemetir dari sebab didjalankan dalam praktik mendjadikan keberatan boeat rajat. Jang begitoe perloe diperingatkan ialah dari hal perniagaan³ jang meliat boektinja tidak oesah pakai idinan.

Dari sebab itoe maka Madjelis Koemetir telah menjoeroeh toean Wiradi-poetra soepaja hal itoe dipriksa lebih djaoeh, bagaimana

akalnja soepaja verordening itoe dilakoenja mendjadikan senang boeat orang². Toean Wiradipoetra telah memadjoeken rapport tentang hal itoe, laloe hal ini diperdamaikan dalam persidangan Madjelis Koemetir. Madjelis ini setoedjoe sekali dengan voorstel² jang dimadjoekan dan memadjoekan soeatoe robahan verordening pada Raad.

Pada persidangan tg. 9 December 1931 rentjana-verordening disahkan oleh Raad.

Personalia.

B e n o e m d :

tot burgemeester van Medan, Mr. J. M. Wesselink, thans burgemeester van Buitenzorg.

Officieele Mededeelingen.

P R O G R A M M A

van het

21ste Decentralisatie-Congres, te houden te Bandoeng op 14, 15 en 16 Mei 1931 in de kleine zaal van de Sociëteit „CONCORDIA”.

Donderdag, 14 Mei

9½ uur nam.

Officieele ontvangst van de congressisten door de stadsgemeente en het regentschap.

Vrijdag, 15 Mei

8 — 9 voorm.

19e. Algemeene Vergadering der Vereeniging voor Locale Belangen.

AGENDA:

1. Opening
2. Jaarverslag van den Secretaris
3. Idem van den Penningmeester
4. Idem van de Commissie van Redactie
5. Idem van de Financieele Commissie
6. Bestuursverkiezing
7. Benoeming der Commissie van Redactie
8. Vaststelling der jaarlijksche contributie
9. Maleisch gedeelte van het orgaan
10. Examens
11. Sluiting

Zoonoodig wordt de vergadering den volgende dag voortgezet.

9 uur.

1e. Congresvergadering.

1. Openingsrede door den Voorzitter.
2. Inleiding van het onderwerp: „Dienen de kiesregelingen voor de lagere autonome gemeenschappen herzien te worden” door de heeren Dr. J. H. Levert en R. Soenario.

Sluiting 12.30 n.m.

3 uur nam.

Excursie a. naar den krater van den Tanghoeban Prahoe, geheel per auto
of b. naar radio Malabar per auto.

Zaterdag 16 Mei

9 uur voorm.

1. Voortzetting der besprekingen van den vorigen dag.
2. Kleinere onderwerpen, die niet schriftelijk zijn voorbereid.
3. Sluiting van het congres.

5 uur nam.

Excursie naar het hoofdtelefoonkantoor aan den ouden Hospitaalweg.
Demonstratie: Automatische brandmelding.

Deelnemers aan de excursies worden beleefd verzocht zich uiterlijk 10 Mei a.s. op te geven bij den heer van Wolzogen Kühr burgemeester van Bandoeng.

Alle vergaderingen en bijeenkomsten worden gehouden in de kleine zaal van de Societëit „CONCORDIA”.

Zij, die zonder voorafgaand prae-advies onderwerpen op het congres wenschen te behandelen, worden verzocht hiervan tijdig, uiterlijk 10 Mei a.s. aan den Voorzitter, den heer J.J.G.E. Rückert, Pegangsaan Oost 40, Batavia (C) opgave te doen.

Voor deze, niet schriftelijk voorbereide onderwerpen, zal op den tweeden dag van het congres meer tijd kunnen worden gegeven dan op het laatste congres te Soerabaia gehouden.

De sprekers worden verzocht zich zooveel mogelijk van de Nederlandsche taal te bedienen.

Reducties.

Den Bezoekers van het Congres wordt door Grand Hôtel Preanger en Hôtel Homann 15 % korting toegestaan op de logieskosten.

De Hotelmaatschappij Lux Vincet berekent 8 gld. per dag per persoon.

K.P.M. Bezoekers van het Congres wordt 25 % reductie verleend op de normale enkele reistraieven 1e en 2e klasse voor hunne passages van de plaats hunner herkomst of inscheping naar Soerabaja of Batavia en terug. Betrokkenen hebben ter erlanging dezer reductie een verklaring over te leggen, afgegeven door het Bestuur waaruit blijkt, dat de reizen worden gemaakt ter bijwoning van het Congres.

De reductie kan dadelijk worden verleend bij het boeken den passages. De plaatselijke agenten zijn door de directie ingelicht.

Voor het verkrijgen van reductie op de lijnen der S. S. wende men zich voor 10 Mei tot den Secretaris G. de Raad, Karrenweg 204, Semarang die p.o. de benoodigde legitimatiebewijzen en instructie zendt.

Het Regentschap Garoet heeft, bij wijze van tegemoetkoming, de toegangs prijzen voor de badplaats Tjipanas, gesteld op f 0,25 per persoon, voor de congressisten tot de helft teruggebracht. Bedoelde badplaats is vanuit Bandoeng per auto in 1½ uur te bereiken.